

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА

УДК 631.15:658.27

Гончарова К. І.,
аспірантка 1 року ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація: Економіка будь-якої окремо взятої країни базується на впровадженні екстенсивного або інтенсивного методу розширення виробництва. Перший зарекомендував себе як неефективного, що знижує ключові показники будь-якої галузі господарської діяльності людини. Напрошується висновок, що другий метод більш дієвий і саме його потрібно розглядати більш пильно. Інтенсифікація - це процес у розвитку будь-якої економічної галузі (в тому числі і виробництва), при якому його потужність підвищується завдяки використанню прогресивних методів, постійно зростаючих і модернізуються.

Ключеві слова: виробництво, інтенсифікація виробництва, система, процес; системний процес.

Annotation: The economy of any individual country is based on the introduction of an extensive or intensive method of expanding production. The first proved itself to be ineffective, which reduces key indicators of any field of human economic activity. It is concluded that the second method is more effective and it is necessary to consider it more closely. Intensification is a process in the development of any economic branch (including production), in which its power increases through the use of progressive methods, constantly increasing and modernizing.

Key words: production, intensification of production, system, process; system process.

Інтенсивний тип економічного розвитку передбачає вдосконалення окремо взятих факторів виробництва. Ідеальним результатом має стати збільшення масштабів випуску продукції. Реалії сучасного життя не завжди прихильні до будь-якого роду діяльності людини. Тільки своєчасний моніторинг економічних показників дозволить зрозуміти, як і коли потрібно міняти вже встановлений порядок у своїй діяльності [2].

Не дивлячись на очевидні досягнення у вивченні багатьох аспектів інтенсифікації в цілому та інтенсифікації виробництва зокрема, питання пов'язані з цим процесом залишаються актуальними.

Різні аспекти сутності інтенсифікації виробництва досліджували вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти, такі як: О.І.Амоша, С.В. Мочерний, В.С. Горбачов, О.П. Гурченков, Н.А. Агаркова, В.В. Шарко, Т.С. Яровенко, М.В. Туликова, Ю.А. Козюпа, Ф.А. Важинський, Л.С. Ножак, Ю.Б. Шульган, М.С. Вітков, С.В. Степаненко, Д. Другманд, Н. Хавеландж та інші. Незважаючи на досить широку палітру наукових досліджень даного питання у літературі, окремі його сторони потребують більш поглибленого вивчення.

Необхідно зазначити, що понятійний апарат інтенсифікації виробництва бере початок із визначення самого поняття «інтенсифікація». Якщо звернутися до словникового визначення терміну «інтенсифікація», то у дослівному перекладі інтенсифікація (від латинського *intensio* – напруження, посилення і *facio* – роблю) означає посилення, збільшення напруженості, продуктивності, дієвості.

Таким чином, інтенсифікація є напруженістю процесу, яка характеризується мірою віддачі кожного з використовуваних факторів, ресурсів, тобто є якісною характеристикою, що виражає високу міру, ступінь сили, напруженості, насиченості якогось прояву чи процесу [3]. У авторів [2] знаходимо, що інтенсифікація – це підвищення інтенсивності виробництва шляхом більш повного використання кожної одиниці ресурсного потенціалу; досягається за рахунок зростання продуктивності праці, кращого використання матеріалів, підвищення віддачі основних фондів.

Відповідно до енциклопедичного визначення - сутність інтенсифікації виробництва розглядається як процес суспільного виробництва, що базується на застосуванні найефективніших засобів і предметів праці, кваліфікованої робочої сили, передових форм і методів організації праці, зростаючої інформованості про найновіші досягнення науково-технічного прогресу тощо [1].

Сучасне трактування інтенсифікації виробництва часто знаходить вираз у збільшенні віддачі, зростанні обсягів продукції з кожної сировинної одиниці, підвищенні якості товару. Аналіз ключових показників дозволяє зрозуміти, де знаходяться прогалини, які потребують заповнення. Досить навести простий приклад: задавшись метою збільшити випуск продукції в два рази, в умовах процесу інтенсифікації не будують нове підприємство

з аналогічними показниками. Досить провести реконструкцію старого, замінити обладнання більш новим і функціональним, переглянути кадровий резерв. Все це в сукупності дасть бажаний результат [3].

Глобальна інтенсифікація - це можливість не тільки знайти нові шляхи підвищення продуктивності, а й переглянути капітальні вкладення та інші використовувані ресурси. Зміна способів управління процесом, вдосконалення технологій виготовлення товару, впровадження інноваційних систем в різних галузях - це є не що інше, як матеріальна основа інтенсифікації. Щоб зрозуміти, чи вірний шлях обрано, розглядають кінцевий результат в єдності з використаними ресурсами. Це допоможе виявити допущені помилки і оперативно їх виправити.

Сучасний підхід до інтенсифікації - відмінний результат, бо якщо споживачі не зможуть в силу об'єктивних чи суб'єктивних причин купувати товари, будь-якої галузі загрожує занепад. Інтенсифікація передбачає розробку прийомів виявлення категорії потенційних споживачів і подальшу роботу з ними. Творчий і нестандартний підхід дозволить підприємству «вижити» в будь-яких, навіть найскладніших умовах [1].

Головний напрямок економічного зростання – інтенсифікація виробництва, яка представляє собою комплексний, багатофакторний процес застосування ефективних і екологічно безпечних засобів та технологій, заснованих на досягненнях науково-технічного прогресу, інноваційних розробках, використанні більш досконаліх форм організації і оплати праці, управління та ефективних ринкових відносин.

Інтенсифікація виробництва – процес суспільного виробництва, що базується на застосуванні найефективніших засобів і предметів праці, кваліфікованої робочої сили, передових форм і методів організації праці, зростаючої інформованості про найновіші досягнення науково-технічного прогресу тощо [2]. Отже, інтенсифікація є об'єктивний і динамічний процес сталого розвитку виробничих сил, переходу від менш складних до складнішим системам ведення галузей, який базується на максимальному використанні досягнень науково-технічного прогресу.

Література

1. Вітков М.С. Сутність і фактори інтенсифікації аграрного виробництва // Економіка АПК. – 2016. – № 1. – С. 53–57.
2. Березівський П.С. Напрями інтенсифікації розвитку сільськогосподарських підприємств / П.С. Березівський, П.Н. Особа // Економіка АПК. – 2015. – №6 (174). – С.18–25.
3. Ткаліч О.В. Основні фактори інтенсифікації аграрного виробництва / О.В. Ткаліч // Економіка АПК. – 2014. – №12[180]. – с.8 – 12.
4. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Науковий керівник,
д.е.н., професор

Шиян Д. В.